

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:
 W Łwowie miesięcznie . . . 4-50
 z dostawą do domu . . . 5-
 na prowincji . . . 5-
 za granicą . . . 8-
20 Cena egz. pojedyn.
 w całej Polsce
groszy

NAKŁADEM LUDOWEGO SPÓŁDZ. TOW. WYDAWNICZEGO WE LWOWIE
 REDAKCJA I ADMINISTRACJA: LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 21.
 Telefon nr. 24. — Czeka P. K. O. Nr. 142.176.

Od „elity“ do nizin

Projekt konstytucji p. Sławka — zapewne wbrew jego oczekiwaniom — nie wywołał zamierzonej emocji. Poza obowiązkowym niejako zajęciem się przez pisma społeczeństwo reaguje na usłyszane „objawienie“ w formie raczej żartobliwej — może pod tym względem chce naśladować inicjatorów tego „wydarzenia“, którzy po poważnej mowie p. Sławka zarazowali żartobliwą generała Składkowskiego. Sanacja czuje, że spudłowała, że nie tylko nie wzbudziła entuzjazmu, lecz przeciwnie — spotkała się z całkowitą obojętnością, która w takich okolicznościach jest gorszą niż najwyższe oburzenie.

Pomyślano więc, że trzeba ratować sytuację, że należy zainteresować społeczeństwo rzuconą w nie „bombą“. Sanacja, która rozumie się na dywersjach, postanowiła przeciwdziałać tej obojętności zapomocą agitacji, czyli — jak to się u niej nazywa — pracą w terenie. Trzeba zrobić propagandę, trzeba obudzić entuzjazm, trzeba przed przyszłą dyskusją na właściwym forum przygotować tak ważne argumenty, jakim jest „jednogłośnie wola narodu“ w formie — uchwał na wiecach sanacyjnych.

Dziwna rzecz — ta sama sanacja, która zawsze i wszędzie, gdzie to ma sens i gdzie poważnie niema żadnego, operuje pojęciem „elity“, jako podstawą wszystkich swych poczynań, ogłaszanych potem jako wola większości, w chwili kłopotu i potrzeby schodzi z wysokiego piedestału, i zbliża się do nizin — do szerokich warstw, usiłując w nich szukać poparcia swych zamierzeń, skierowanych przeciw masom. Ci sami sanatorzy, którzy jak ognia unikają zetknięcia się z wyborcami, o ile starosta i komendant policji nie zagwarantują im odpowiedniego ich doboru — ci sami ludzie, nie z własnej ochoty, a na komendę, szukają kontaktu z ludem, aby go przekonać, że jedynie jego szczęście leży im na sercu. Czy kto słyszał lub czytał o zgromadzeniach wyborczych posłów i senatorów z BB, o ile urządzanych dla nich konwentykli nie uzna się za takie zgromadzenia? Przecież jeden z ich posłów, emerytowany generał, gdy mu się raz zachciało urządzić prawdziwe zgromadzenie, na którym usłyszał słowa prawdy, odpowiedział niepolitycznie wprawdzie, ale z serca: Co wy robicie, ja i tak będę waszym posłem, czy chcecie lub nie chcecie?

Teraz, jak donoszą, mają zacząć z innej beczki. Przypomnieli sobie, że oprócz tych, którzy im dali mandaty, są też masy, które z tym im zrobionym podarunkiem nie zgadzają się. Nie mogąc powoływać się na legitymację od wyborców, chcą spróbować okreśną drogą dojść do celu: zapomocą konwentykli osiągnąć legitymację do zmiany konstytucji w duchu „elity“ zapomocą nizin, składających się z najmniej do tego powołanych żywiołów — wiadomo bowiem, jak się takie konwentykle urządzi, kto na nich bywa.

Jak bieda, to do Boga — jak się wystąpiło z takim dziwnym projektem, musi się „wymacać“

Ciemny punkt w pożyczce elektryfikacyjnej

Im więcej szczegółów wychodzi na jaw z zawartej z kapitalistami angielskimi pożyczki na elektryfikację warszawskiego węzła kolejowego, tem więcej w niej odkrywa się ciemnych punktów. Jak wiadomo, z pożyczki 1.980.000 funtów Anglicy zgóry wymówili sobie 900.000 funtów na wykonać się u nich mające zamówienia maszyn i t. d. Dla Polski na takie zamówienia przeznaczono z pożyczki 550.000 funtów, ale — jak się pokazuje — z zasadniczym zastrzeżeniem, że **ZAMÓWIENIA TE ROZDADZĄ MIĘDZY FABRYKI POLSKIE ANGLICY BEZ INGERENCJI WŁADZ POLSKICH**, t. j. kompetentnego ministerstwa komunikacji.

Chyba nie bez powodu Anglicy zrobili to zastrzeżenie. Jak wiadomo, kapitał zagraniczny jest grubo zaangażowany, częściowo nawet więcej niż w połowie, w różnych przedsiębiorstwach w Polsce. Można stąd wyciągnąć wniosek, że Anglicy

oddadzą zamówienia tym fabrykom, w których ich przeważnie kapitały są zaangażowane. Nie zmieni to oczywiście faktu, że robotnicy polscy będą mieli jakąś pracę i zarobek, ale **JAKIE BĘDĄ CENY PRODUKCJI PRZY TEM MONOPOLISTYCZNYM ZASTRZEŻENIU**, wykluczającym konkurencję?

Swego czasu podpisanie umowy pożyczkowej zostało o kilka dni wstrzymane, ponieważ Anglicy wstawili za dostarczyć się mające przez nich maszyny wygórowane ceny, daleko wyższe od obecnych cen rynkowych. Widocznie coś na nich wytargowano, jeżeli umowa przecież przyszła do skutku i p. Koc został ogłoszony triumfator. Czy przebiegli Anglicy nie odbijają sobie tego opustu na cenach, które policzą „ich“ fabryki krajowe za wyroby przez nich zamówione? To jest punkt, wymagający wiele ostrożności, a także wyjaśnienia.

„Niedopuszczalne wtrącanie się“

Przed kilku dniami, pisząc o pakcie czterech, jako o niezgranym koncercie, wyraziliśmy zapatrywanie, że zamierzona INTERWENCJA FRANCJI I ANGLJI W BERLINIE PRZECIWIW NAPACSIOM NA AUSTRIĘ nie odniesie żadnego skutku, a to głównie z tego powodu, że **WŁOCHY DO NIEJ SIĘ NIE PRZYŁĄCZĄ**. Tak też się stało: interwencja była, ale Niemcy ją odrzucili, traktując ją jako „niedopuszczalne wtrącanie się“ w stosunki z Austrią. Niemcy mogły sobie pozwolić na takie brutalne potraktowanie swych partnerów z paktu czterech, ponieważ Włochy osobno na własną rękę zrobiły w Berlinie „przyjazne przedstawienie“, na które — faszyci faszystom — również przyjaźnie odpowiedzieli.

W ten sposób stało się widocznym, że pakt czterech praktycznie nie ma żadnej wartości. Wielkie dzieło Mussoliniego i Mac Donalda **NIE WYTRZYMAŁO PIERWSZEJ PRÓBY ŻYCIOWEJ**, a teraz kontrahenci francuski i angielski przekonali się, z kim właściwie **ZAWARLI UMOWĘ — Z HITLEREM**, który grasuje w swym kraju i wobec sąsiadów, jak drapieżne zwierzę. Mają teraz te demokratyczne państwa zasłużoną nauczkę za to, że wdwały się ze zbirami z tej tylko racji, że są u władzy i reprezentują wielkie państwa.

Hitler powołuje się na sprawy wewnętrzne, które nikogo poza Niemcami nie obchodzą. Taka jest formułka dyplomatyczna, poza którą kryje się tchórzostwo i obawa przed rewanzem w razie zastosowania u siebie tych samych metod. Wszystkie okropności, jakie w Niemczech dzieją się od pół roku dzień w dzień, nie mogą być tematem akcji dyplomatycznej, ponieważ są to „sprawy domowe“. Sumienie rządów burżuazyjnych nie wrusza się tem wszystkim — wolnoć Tomku w swoim domku.

Teraz **FRANCJA I ANGLJA STANEŁY WO-**

BEC PYTANIA, CO WOBEC ODMOWY HITLERA UCZYNIĆ. Wdawszy się raz w ten interes, nie mogą — szczególnie po otrzymaniu policzka — cofnąć się w pół drogi.

Nie mają też takiego zamiaru; przeciwnie donoszą, że sprawa ma być w formie skargi przeciw Niemcom przedłożona — Lidze Narodów! Zdaje się, że i inicjatorzy tego pomysłu nie mają poczucia śmieszności, jaką taki plan musi wywołać. Ta Liga narodów, która nie może dać sobie rady z Boliwią i Paragwajem, nie mówiąc o Japonii, miałaby wystąpić energicznie przeciw Niemcom, jednemu ze swych członków z prawem stałego członka w Radzie! Przecież ci panowie nad Sekwaną i Tamizą wiedzą doskonale, że w Lidze postanowienia muszą zapadać albo jednogłośnie, albo wcale nie zapadają — czy wyobrażają sobie, choć na chwilę, że Niemcy przyłożą rękę do wydania wyroku potępienia na siebie samych?

Czekali, przypatrywali się i **DOCZEKALI SIĘ**. Hitler jest w ich oczach jakim dobrym kancle rzem, jak oni premierami i ministrami. Można z nim podpisywać umowy międzynarodowe, mimo, że ma ręce poplamione krwią obywateli swego kraju, których jedyną winą jest, że mają inne przekonania.

Rewizje u ludowców

Przed kilku dniami policja przeprowadziła gruntowną rewizję w mieszkaniu dyr. Z. Górskiego w Krośnie, członka stronnictwa ludowego.

W kilku gminach powiatu tarnowskiego policjanci zgłaszali się do prezesów kół ludowych, żądając okazania spisów członków, ksiąg kasowych itp.

ludność, czy pozwoli narzucić sobie projekt, który swą wyjątkowością jest wzorem nie do naśladowania.

Zanim jeszcze ta próba „zejścia w lud“ została zrobiona, ogłasza się, że plany sanacji nie dotyczą Sejmu, zatem ludność może być spokojną, że prawa jej odnośnie do tej Izby nie będą naruszone. Łudza się sanatorzy, jeżeli sobie wyobrażają, że takie zapewnienie zgotuje im lepsze przyjęcie w masach robotniczych i chłopskich. Te masy — poza stroną polityczną zagadnienia konstytucyjnego — mają obecnie i będą miały jeszcze długo bliższe i boleśniej-sze kłopoty, aniżeli martwić się, jaka to będzie „elita“, która ma ich zbawić w ciężkiej sytuacji, w jakiej, dzięki sanacji, żyją.

Sąd Okręgowy, Wydział III Karny w Krakowie, dnia 7 sierpnia 1933 r. III Pr. 172/33. Sąd Okręgowy, Wydział III Karny w Krakowie, na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie, wydał następujące postanowienie: I. Zatwierdza się po myśli §§ 489 i 493 austrj. procedury karnej zarządzoną i wykonaną przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 4 sierpnia 1933 do L. B. II 2/233/33 konfiskatę czasopisma „Dziennik Ludowy“ Nr. 176 z dnia 4 sierpnia 1933 z powodu treści artykułu, zamieszczonego na stronie 7 pod tytułem „**POGŁOSKI O REDUKCJACH W MAGISTRACIE LWOWSKIM**“ w ustępie od słów „Wszyscy też“ do słów „radosny system“, albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona występku z art. 127 i 170 k. k. — Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanej treści powyższego artykułu, a zakaz ten ma być ogłoszony w przepisanej formie w najbliższym numerze czasopisma „Dziennik Ludowy“. — III. Cały nakład skonfiskowanego druku ma być zniszczony. Przewodniczący: Wiceprezes Sądu Okręgowego: w z. Koniuszewski wr. Protokolant: E. Kujawski wr.

Senat krzyżów

U słów krzyża Traugutta p. Sławek ogłosił wszem wobec nowe zasady projektowanej Konstytucji. Tym razem, trzeba przyznać, wysiłek twórczej myśli „sanacyjnej” jest imponujący. Nie imponuje on coprawda ani swą głębokością ideową czy myślową, ani swą słusznością, ale może zaimponować swą oryginalnością. Wreszcie coś „nowego”. Wreszcie odświeżenie arsenału metod politycznych, które dotychczas były bez skrupułów czepiane z praktyki i doświadczeń wszystkich rządów autokratycznych.

Pan Sławek ujawnił dwie naczelne zasady projektu konstytucyjnego. Pierwsza z nich nie jest nową i nie do niej odnosi się nasz wstępny „podziw”. Jest to zasada wzmocnienia władzy Prezydenta Rzplitej. Ma być on czynnikiem nadrzędnym nie tylko nad władzą wykonawczą, ale i nad władzą ustawodawczą. „Władza jest jedna i niepodzielna i skupiać się musi w ręku Prezydenta”, stwierdził p. Sławek. Jest to cenne przyznanie. Oznacza to zerwanie z jedną z podstawowych zasad nowoczesnej demokracji, z zasadą podziału władzy, tak wymownie uzasadnioną przez Monteskiusza. Wedle ustalonego bowiem w nauce prawa politycznego poglądu niepodzielność władzy stanowi znamienne cechy ustrojów autokratycznych i absolutystycznych, że ku temu szło, wskazywaliśmy oddawna. Dobrze się stało, że to wreszcie szczerze przyznano i odkryto kartę. Będzie mniej złudzeń i bałamuctwa. Tyle na razie o tem.

Natomiast posmak sensacji ma druga zasada. Pan Sławek zapowiada reorganizację Senatu. Ze zwiększone mają być kompetencje Senatu, że ma on być zrównany w prawach z Sejmem, że trzecią część jego składu mianować będzie Prezydent, to nic nowego, to już było w poprzednich projektach. Nowym i oryginalnym jest natomiast sposób wybierania pozostałych dwóch trzecich części Senatu. Nie będzie już powszechnego prawa wyborczego. Senatorów wybierać będzie „elita”. A któż to będzie ta elita? Wszyscy Kawalerowie Krzyżów, Virtuti Militari i Niepodległości. W przyszłości zaś w skład „elity” wchodzić będą wszyscy najbardziej zasłużeni obywatele. A kto będzie decydował o tem, kto to są ci zasłużeni? Sam Senat. Pięknie.

Spróbujmy rozpatrzyć ten projekt na zimno. Senat, organ władzy ustawodawczej, jest ciałem politycznym. Trzeba więc te koncepcje, wypracowane przez obóz rządowy, przetłumaczyć na język polityczny, trzeba wydobyć na wierzch ich treść polityczną i społeczną.

Oto same suche wnioski:

1) Zamiast dotychczasowych kilku milionów obywateli, posiadających czynne prawo wyborcze do Senatu będzie takich wyborców tylko kilkanaście tysięcy, może kilkadziesiąt tysięcy.

2) Wyborcy ci („zasłużeni”) będą początkowo wyznaczani przez rząd, on bowiem decyduje o nadawaniu krzyżów.

3) Do pierwszych „zasłużonych” należeć będą tylko ci, którzy wedle opinii rządu odznaczyli się na polu walki lub w akcji polityczno - niepodległościowej, natomiast brak będzie wszystkich zasłużonych w innych dziedzinach życia, jakoteż tych, którzy położyli zasługi już w czasie istnienia niepodległego państwa.

4) W dalszym ciągu „zasłużonych” wyznaczać będzie Senat. Oznacza to w sensie politycznym, że Senat będzie sam sobie desygnować swych wyborców.

5) Szerokie masy robotnicze i chłop-

Po Kongresie Międzynarodówki Związków Zawodowych w Brukseli

W obecnym momencie, kiedy grzywałającego się ustroju kapitalistycznego przygniotły swym ciężarem całe życie ekonomiczne ludności i krajów, coraz częściej dają się słyszeć głosy: z jednej strony u sprawców obecnej katastrofy — głosy radości i triumfu, że socjalizm upadł i zbankrutował, z drugiej — głosy zwątpienia samych robotników, którzy, nie wierząc w powstanie sił, zdolnych do podjęcia dzieła przebudowy ustroju, szukają często wyjścia na drogach, sprzecznych ze swym własnym interesem. To też dzisiaj więcej, niż kiedykolwiek, potrzeba, byśmy sami sobie uświadomili nasze cele i siły i poddali je jaknajgruntowniejszej rewizji, bez względu na obawę ściągnięcia na siebie zarzutów „rewizjonizmu” ze strony skostniałych doktrynerów wszelkich warstw i obozów.

Takie właśnie zadanie miał Międzynarodowy Kongres w Brukseli.

Po zniszczeniu najpotężniejszej organizacji robotniczej: organizacji niemieckiej — i po ustąpieniu jej z Międzynarodówki — pozostałych nie ogarnął ani duch zwątpienia, ani poczucie niemocy. Przeciwnie, ostatnie wypadki wzmogły jedynie a wszystkich świadomość niebezpieczeństw, jakie niesie ze sobą dla klasy robotniczej faszyzm i wszelka dyktatura, oraz uznanie konieczności bezwzględnej walki o przebudowę ustroju i o wolność demokratyczną.

Hasło demokracji i hasło walki o wolność wysunięto na czoło Kongresu w tem słusznym zrozumieniu, że tylko rządy demokratyczne, odpowiedzialne i kontrolowane przez rządzone, mogą zaspokoić wszystkie żądania i potrzeby warstw pracujących i uwolnić je od obecnej nędzy, niedostatku i ucisku. Ci, którzy z pominięciem demokracji i jej wolnościowych urządzeń propagują hasła dyktatury, — to ludzie mali, ogarnięci jedynie wielkim pragnieniem władzy i rządzenia, a równocześnie wielką obawą przed rządzonymi i wielką niewiarą w swoje własne siły. Czyż bowiem — wierząc w nie i wierząc, że doszedłszy do rządów, spełnią wszystkie postulaty mas pracujących wsi i miast — potrzebowaliby się kryć za wał przemocy i ucisku dyktatorskiego?

To też cały Kongres w Brukseli odbywał się pod hasłem walki z faszyzmem, walki z wszelkimi dyktaturami i z wszystkimi ich przejawami, wrogimi klasie robotniczej, jak: niebezpieczeństwo wojny, ucisk socjalny,

zniszczenie życia ekonomicznego i zduszenie wolności nauczania.

Kongres poprzedziła wielka demonstracja antyfaszystowska w Antwerpii, w której wzięły udział dziesiątki tysięcy robotników, a zwłaszcza młodzieży robotniczej Holandji i Belgji. Żałuję bardzo, że ci, którzy z takim przekąsem mówią o demokracji, nie widzieli tych nieprzeliczonych tłumów, wznoszących entuzjastyczne okrzyki na cześć wolności i przysięgających do ostątku walczyć z każdym uciskiem faszyzmu i dyktatury.

Po podjęciu obrad w Brukseli i po załatwieniu całego szeregu spraw organizacyjnych, a zwłaszcza — kwestji organicznego wcielenia Międzynarodowych Sekretariatów Zawodowych do Międzynarodowej Federacji — Kongres przystąpił do właściwych swych prac. Po wygłoszeniu odnośnych referatów, poszczególne sprawy przydzielono Komisjom. Niestety, delegacja polska, na skutek opóźnienia wydania paszportów przez władze, była reprezentowana tylko przez nas dwóch, to jest przez tow. Altera i przezemnie. To też nie mogąc obsadzić wszystkich Komisji, musieliśmy się podzielić pracami w ten sposób, że ja wszedłem do Komisji do walki z faszyzmem, tow. Alter zaś do Komisji, mającej opracować tezy gospodarcze.

Wszystkie opracowane przez Komisje rezolucje zostały przez Kongres przyjęte bez zmiany.

Wśród entuzjazmu, zupełnie jednomyślnie, Kongres jeszcze raz stwierdził „swoją niezłomną wolę walki o wolność i demokrację, przeciwko faszyzmowi i wszelkim przejawom dyktatury”. Uznając konieczność zastosowania nadzwyczajnych środków wobec niebezpieczeństwa hitlerowskich Niemiec, Kongres uchwalił wzywać wszystkie kraje do przeprowadzenia bezwzględnego bojkotu towarów i produktów niemieckich, oraz do jak najdalej idącej pomocy dla ofiar faszyzmu i dla wszystkich tych, którzy prowadzą z nim walkę.

Wskazując na rosnące wraz z szerzeniem się dyktatury niebezpieczeństwo wojny, Kongres potwierdził jeszcze raz konieczność walki o rozbrojenie, oświadczając gotowość użycia przeciw tym krajom, które chciałyby pokój naruszyć, wszelkich środków, nie wyłączając strajku i bojkotu.

Po przyjęciu wreszcie rezolucji w sprawie polityki socjalnej, wskazującej na konieczność obrony wszyst-

kich dotychczasowych zdobyczy socjalnych, a zwłaszcza na konieczność dalszej walki o skrócenie czasu pracy, przy zachowaniu dotychczasowych płac, oraz rezolucji w sprawie nauczania i wychowania młodzieży, której klasa robotnicza nie może oddać na łup faszystowskich metod wychowania, Kongres przystąpił do dyskusji nad rezolucją Komisji w sprawach gospodarczych.

W porównaniu z poprzednimi rezolucjami, rezolucja, przedłożona obecnie, zbliżyła się bardzo znacznie do tej, wysuniętych w tej mierze przez Centralną Komisję Związków Zawodowych w Polsce. Zgodnie z naszym stanowiskiem, stwierdziła ona po raz pierwszy zupełnie jasno i otwarcie, że wyjście z kryzysu możliwe jest tylko po przez przebudowę ustroju kapitalistycznego na ustrój, w którym jedynym celem produkcji będzie zaspokojenie potrzeb ludności, co osiągnięte może być tylko przy gospodarce planowej i przy ujęciu kierownictwa podstawowych gałęzi produkcji przez państwo.

Pewnym jednak złudzeniem, które, niestety, dotąd utrzymują się wśród klasy robotniczej Zachodu o roli i znaczeniu pieniądza, oraz eksportu i wolnej wymiany towarów — musieliśmy przeciwstawić własne tezy, uchwalone ostatnio przez Komisję Centralną Związków Zawodowych. Stanowisko nasze przedstawił tow. Alter, wskazując na konieczność objęcia przez państwo kierownictwa całą polityką gospodarczą i eksportem, opracowania przez nie planu produkcji i podziału, oraz dostarczenia wszystkich potrzebnych dla produkcji środków pieniężnych. Zarówno w przemówieniu swem, jak i w przedłożonej poprawce do rezolucji, tow. Alter wskazał, że tezy te będą mogły być urzeczywistnione wówczas jedynie, gdy rządy obejmą reprezentanci mas pracujących: robotniczych i chłopskich.

Jakkolwiek w tej chwili ze stanowiskiem naszym znaleźliśmy się w mniejszości, wierzymy głęboko, że jest ono konsekwencją tej opinii, której Kongres tak trafnie dał wyraz w następującym zdaniu:

„Socjalizm przestał już być ideałem przyszłości, a stał się PRAKTYCZNYM ZAGADNIENIEM CHWILI, które może być urzeczywistnione przez usunięcie ucisku i dyktatur i zapewnienie prawdziwej wolności głodującym dziś masom pracującym”.

Zygmunt Żuławski.

skie zostaną pozbawione wszelkiego wpływu na formowanie Senatu.

6) Bez trudu znajdują się natomiast w przyszłości na liście „zasłużonych” reprezentanci warstw posiadających, gdyż wobec wprowadzenia prawa kooptacji, pierwsze brygady dokoopują sobie bezwątpienia czwartą i dalsze brygady.

7) Dodajemy tu dla przypomnienia, że szereg działaczy lewicowych odmówiło przyjęcia Krzyża Niepodległości.

Oto bez żadnych komentarzy sens polityczny zamierzonej przez blok rządowy reformy Senatu. Krótko mówiąc Senat nie będzie już pochodzić z wyborów, bo niepodobna tego kunsztownego systemu nazywać wyborami. Przy czytaniu tego projektu nasuwają się jednak pewne reminiscencje historyczne. Pomysły te nie są bez pierwowzoru. We Francji za Napoleona I wprowadzono system obywateli „zasłużonych”, cieszących

się specjalnymi uprawnieniami. Z pośród nich mianowicie obsadzano szereg stanowisk. Listy owych „zasłużonych”, układano w departamentach, jednak, co należy zapisać na dobro systemu napoleońskiego nie działało się to bez udziału czynnika wyborczego. U nas „zasługi” oceniane będą od góry, przez władze, a nie od dołu.

Nie idzie tu tylko o skład Senatu. Całokształt montowanego obecnie przez „sanację” ustroju politycznego jest tego rodzaju, że taki czy inny system wyborczy nie posiada zbyt wielkiego znaczenia. Senat, jak i sejm nie będzie miał bowiem realnej siły. To tak jak byśmy się chcieli martwić, w jakim „języku” miloży niemy.

Ale rzecz ta ma w tym wypadku podkład głębszy. Główny sens tego pomysłu polega na tem, że tworzy się w ten sposób warstwę ludzi politycznie uprzywilejowanych, że wydzieła się z narodu grupę ludzi, której przysznaje się specjalne prawa. Nie

zmienia postaci rzeczy, że ci uprzywilejowani mają być bojownikami o niepodległość. Ci którzy walczyli o wolność, nie mieli ani przez chwilę na myśli, aby w niepodległej Polsce należały im się jakiekolwiek przywileje. Przeciwnie, walczyli oni pod sztandarem Polski demokratycznej i ludowej, Polski, w której nie będzie żadnych przywilejów. Zresztą jest rzeczą więcej niż pewną, iż zespół wyborców senackich przypominać będzie nie tyle szeregi dawnych bojowników o wolność, ile raczej dzisiejszy zjazd legionistów. Jest w tem coś przerażającego, gdy dla uzasadnienia pewnych posunięć politycznych, mających konkretny cel utrwalenia panującego systemu, nadużywa się wielkich idei. Idzie tu bowiem nie o uczczenie zasłużonych bojowników, ale o pozbawienie milionowych mas robotniczych i chłopskich ich słusznych i sprawiedliwych praw.

Henryk Suoboda

Pozjazdowe głosy prasy

„SŁOWO” ENTUZJAZMUJE SIĘ
P. SŁAWKIEM

Pan Mackiewicz, redaktor wileńskiego „Słowa” jest zachwycony projektem „caro-sławkowym” (choć p. Car usunięty został w cieniu przez prezesa BB), dotyczącym Senatu i „elity”. Gdy p. Sławek wspominał o tem, że dawniej ciężar obrony granic państwa nieraz spoczywał na prywatnych poczynaniach — redaktor „Słowa” doszrzedł, że w mowcy „coś drgnęło” — i tu nasunęła mu się refleksja:

„Tak, — rozumiem, jakie wspomnienia je-
kły w duszy temu Rusinowi. Jak widział tę
Ukrainę, bronioną przed Tatarami i potęgą
turecką inicjatywą poszczególnych hetma-
nów”...

Dlatego — zapewnia p. Mackiewicz — rzucił
prezesa BB hasło doskonalenia się i oświadczył, że
miarą zasług dla państwa mierzone będą upraw-
nienia do wpływania na sprawy publiczne.

Słowem, p. Mackiewicz entuzjastycznie wita po-
mysł p. Sławka, widzi w nim perłę — nigdzie nie-
napotykaną.

„GAZETA WARSZAWSKA” Z USZCZYPLIWO-
ŚCIĄ POD ADRESEM „GŁOSU NARODU”

Endecja i chadecja zwykle kroczą w parze. Tym
razem jednak „Gaz. Warsz.” zlekka bierze na ząb
„Głosu Narodu”, który pisał:

„Myśleliśmy, że chociaż w tej dziedzinie
znajdą się jakieś punkty styczne, które ułat-
wią, jeżeli nie osiągniecie porozumienia, to
przynajmniej umożliwią wynalezienie wspól-
nego języka tak niezbędnego przy dyskusji
nad zmianą konstytucji.

Obawiamy się, że przemówienie plk. Sław-
ka, jak i liczne komentarze do niego pism
sancyjnych, te wszystkie możliwości redukują
bardzo poważnie. O koncepcji plk. Sławka
można bardzo dużo powiedzieć: jest fanta-
styczna, mało realna, nie licząca się zupełnie
z układem sił społecznych w Polsce, jedno-
stronna, bo ma na celu wyłącznie umocnienie
wpływu rządzącego dziś Polską obozu,
powiedzmy nawet, oryginalna, ale nie da się
o niej powiedzieć, żeby zmierzała istotnie do
naprawy stosunków politycznych w kraju
przez stworzenie dla państwa normalnych
dróg rozwoju. Tego wszystkiego niema zu-
pełnie w przemówieniu plk. Sławka, jeżeli
odrzucimy na bok, co jest w nim sui generis
poezją polityczną, mistycyzmem legjonowym
i zwykłą frazeologią”.

Otóż dziennik endecki dorzuca tu uwagę:

„Widać, że ChD żywiła jakieś iluzje co do
projektu konstytucji, opracowywanej przez
BB”.

ZJAZD OD STRONY WESOŁEJ

Sjonistyczny „Nasz Przegląd” próbuje na we-
sół przedstawić całą imprezę zjazdową.

Pisze on:

„Dwunasty zjazd legjonistów miał być pod
hasłem oderwania od kryzysu. Tak brzmiał
tekst przewodnika zjazdowego. Miano zaba-
wić legjonistów, który przybył na zjazd, roz-
ruszyć go, urozmaicić mu dzień i zakończyć
pobyty w wielkiem „usia susia” w Łazienkach.

Bawili się w sobotę wieczór legjoniści, za-
pelniając restauracje i szynki warszawskie.
Śmiali się do rozpuku jeszcze 2 godziny przed
uroczystościami na Placu tuż u krzyża Trau-
gutta, gdy rozdawano w namiotach śniada-
nia. Przyminali sobie dawne czasy legjo-
nowe, dawne wspólne śniadania, obiady, lecz
gdy skończyło się nabożeństwo, i na mówni-
cę wszedł brat marszałka Józefa Piłsudskie-
go, wiceprezes Banku Polskiego, Jan Piłsud-
ski, zebrani leguni odczuli już powagę chwili,
i smutek, że tylko Jan, a nie inny wita ich tu
u stóp Traugutta.”

A dalej pisze ów dziennik:

„Zorganizowano doskonale śmiech na kil-
kanaście godzin, oderwano przyjezdnych le-
gjonistów od trosk kryzysu gospodarczego,
obdarowano go prawem wyborczym do sena-
tu i kazał mu bawić się „usia susia”. Ba-
wił się w niedzielę do późnej nocy. Usia siu-
sia słyszano w przepelnionym tramwaju, us-
ia susia śpiewała na dworcach habilitowa-
na u stóp krzyża Traugutta nowa elita”.

**JAK P. SŁAWOJ-SKŁADKOWSKI ZAŁATWIŁ
SPRAWĘ KRYZYSU?**

Ale o ile p. Sławek doczekał się różnych ocen
w prasie — milczeniem skwitowano referat wice-
ministra Sławoja-Składkowskiego o kryzysie.

Pan S-S oświadczył, że leguni pamiętają różne

kryzysy, a teraz — mówił — straszą nas kryzysem
światowym...

„Dali mu nazwę „światowy”, żeby był stra-
szniejszy. Ten kryzys oczywiście szarpie
wszystkimi ludźmi. Na jakim tle on po-
stał? — Na takim, że jedni grożą pięścią,
są beczelni i mówią, że nie będą swoich zo-

bowiązań dotrzymywać, a drudzy się ich bo-
ją. zamiast dać im odpowiedź.

My damy tę odpowiedź: my się nie boimy
(brawa, oklaski). My ten kryzys znieśliemy
własnymi siłami, my ten kryzys wytrzyma-
my!”

Zatem... O ile są ludzie odważni — niema nic
straszniejszego. Nie boimy się kryzysu, potwierdziły
to... brawa legionistów — i sprawa skończona!
Łatwo, bardzo łatwo!

W piekle hitlerowskim

„CZARNA LISTA” KOBIET I DZIEWCZĄT
OBCUJĄCYCH Z ŻYDAMI

„Der Stuermer”, organ posła Juljusza Streiche-
ra (Norymberga), przystąpił do ogłaszania „czar-
nej listy” z nazwiskami i adresami niemieckich
kobiet i dziewcząt, które widziano w towarzy-
stwie Żydów. Lista objąć ma całą Bawarię i ma
być przestrożą dla niewiast, które nie strzegą za-
sad rasowych.

W związku z rozpoczęciem opublikowania
„czarnej listy” pismo nadmienia: „Znajdują się
jeszcze niemieckie kobiety i dziewczęta, które
wciąż łgną do Żydów. Sama tylko propaganda
nie wystarcza, aby kobiety te przekonać o ko-
niecności stosownego zachowywania się. W przy-
szłości lista nasza obejmować będzie, prócz na-
zwisk i adresów, również podobizny takich ko-
biet”.

W uwagach niektóre z wymienionych w liście
kobiet są w bardzo gwałtownych słowach nawo-
ływane do opamiętania się. „Panie mogą sobie
wyobrazić, co się z niemi stanie, gdyby je raz
jeszcze widziano w towarzystwie żydowskim”,
głosi przestroga.

ŻONA WIĘZNIĄ OSZALAŁA Z ROZPACZY

Paryski „Rempart” donosi, iż żona byłego so-
cjalistycznego prezydenta kraju związkowego Ba-
denji, nazwiskiem Remmele, zmarła w Hambur-
gu w zakładzie dla obłąkanych.

Pani Remmele dostała obłędu na wiadomość
o bestjańskim traktowaniu jej męża w obozie
koncentracyjnym.

„OBCYM RASOWO” POBYT WZBRONIONY

„Fraenkische Tageszeitung”, które ukazuje się
pod redakcją posła Juljusza Streicheera donosi, iż
burmistrz m. Oberrosbach (okręg Neustadt) ogło-
sił następujące obwieszczenie:

Niniejszem podaje się do wiadomości, że ob-
cym rasowo nie wolno przebywać w miejscowo-
ściach Oberrosbach, Unterrosbach i Rimbach.

Jedynie w wypadkach wyjątkowych może być
udzielone przez burmistrza indywidualne zezwo-
lenie. Gmina dbać będzie surowo o wykonanie
tego zarządzenia.

HITLEROWCY WALCZĄ ZE SZMINKĄ

Zarząd okręgowy partji hitlerowskiej we Wro-
cławiu wydał zarządzenie zakazujące kobietom
z uszmiokowaną twarzą brania udziału w zebra-
niach i wzbraniające im dostępu do lokalów
stronictwa.

HITLER MILJONEREM

Majątek Hitlera jest tematem częstych rozmów
w kołach niemieckich, które rezygnację Hitlera
z poborów kanclerza uważają za gest, obliczony
na efekt.

Hitler jest, zdaniem pewnych kół niemieckich,
po ex-kajzerze Wilhelmie II, najbogatszym czło-
wiekiem dzisiejszych Niemiec. Wydanie książki
„Mein Kampf” przyniosło mu czystego zysku 3
miliony marek. Pozatem zebrał pokaźne sumy z
wielu i zgromadzeń, na których przemawiał i
czerpie poważne dochody z „Voelkischer Beobach-
ter”, którego jest wydawcą.

HITLER DRWI Z HINDENBURGA

Jak już donosiły depesze, tow. Loebe został w
ubiegły piątek przewieziony do obozu koncen-
tracyjnego we Wrocławiu, pozostającego pod za-
rządem znanego sadysty Heinesa. Charaktery-
styczne jest, że na kilka dni przedtem żona Loe-
bego, która pisała do Hindenburga, prosząc go o
pomoc, otrzymała od Hindenburga list, w którym
prezydent Rzeszy zapewnia, że w najwyższym
stopniu ubolewa nad uwięzieniem Loebego, o któ-
rego bezwzględnej uczciwości nie wątpi ani na
chwilę, i że porozumie się z kanclerzem w spra-
wie jego uwolnienia. — Wynikiem tych starań
było wydanie tow. Loebego na pastwę Heinesa.
Jest to wymowna ilustracja obecnej sytuacji Hin-
denburga.

Naftowcy w obronie umowy zbiorowej

W niedzielę 30 lipca odbyła się w Domu Robot-
niczym w Potoku okręgowa konferencja delegatów
robotniczych zagłębia krośnieńskiego. Konferencji
przewodniczyli tow.: Tebich (Jedlicze), Szmidt (Li-
busza), Haja (Grabownica), oraz Szczygiel (Je-
dlicze), który prowadził protokół konferencji.

O stosunkach gospodarczych w kraju, oraz sy-
tuacji w przemyśle naftowym w przededniu no-
wych walk o umowę zbiorową, referowali tow.:
Małuch z Borysławia i Pilch z Krosna. Zarówno
mówcy jak i towarzysze delegaci w dyskusji pod-
kreślali znaczenie umowy zbiorowej w przemyśle
naftowym i wynikającą konieczność obrony do-
tychczasowych warunków pracy i płacy przez ro-
botników naftowych. — Uchwalono jednymyślnie
następującą rezolucję:

„Konferencja delegatów Związków Zawodowych
po wysłuchaniu referatów, oraz omówieniu sytua-
cji w przemyśle naftowym, — uchwała wezwać
wszystkich robotników do bezwzględnego przeciw-
stawienia się jakimkolwiek próbom przemysłow-
ców, zmierzającym do obniżenia płac i pogorsze-
nia innych warunków umowy. Konferencja posta-
nowia użyć wszelkich środków w kierunku obro-
ny całości umowy, a **NA WYPADEK NIEUSTĘ-
PLIWOŚCI PRZEMYSŁOWCÓW — KONFEN-
CJA UCHWAŁA PROKLAMOWAĆ STRAJK W
CAŁYM PRZEMYŚLE NAFTOWYM.** Konferen-
cja wzywa kierowników Związków Zawodowych
robotniczych do **ŚCISŁEGO SPRECYZOWA-
NIA UMOWY NA WYPADEK JEJ REWIZJI.** by później poszczególne firmy lub zarządy kopalń,
rafinerij lub warsztatów nie interpretowały po
swojemu treści i brzmienia umowy. Konferencja
domaga się poprawienia szeregu punktów umowy,
między innymi mówiącego o opale, aby na tem
tle nie krzywdzono robotników przez zmniejsza-
nie relutium, lub wydawanie drzewa. Konferencja
domaga się przeprowadzenia w umowie, by węgiel
wydawano robotnikom w dobrej jakości bez-
pośrednio przez zarządy firm, lub też wypłacano

relutum ściśle według cen rynkowych węgla. Po-
dobnie należy poprawić punkt o wypowiedzeni-
ach, aby i na tem tle nie było niewłaściwej wy-
kładni umowy.

Konferencja domaga się jednocześnie przedłoże-
nia przemysłowcom żądania wprowadzenia
**CZWARTEJ SZYCHTY (6-GODZINNEGO DNIA
PRACY) Z UTRZYMANIEM OBECNYCH PŁAC**
dla zatrudnienia znacznej liczby bezrobotnych na-
ftowców, dla których od szeregu lat niema pracy.

Konferencja wzywa jednocześnie wszystkich ro-
botników do wzmocnienia szeregów organizacyj-
nych i wysuwa dezyderat **ZAWARCIA PRZY-
SZŁEJ UMOWY WYŁĄCZNIE DLA ZORGANI-
ZOWANYCH ROBOTNIKÓW** z wykluczeniem
pasożytów pracy i walki naftowców”.

Jednocześnie konferencja uchwaliła następujące
zalecenie dla delegatów, jadących na kongresy Zw.
robotników przemysłu chemicznego i Centralnego
Związku Górników:

„Konferencja delegatów Związków Zawodowych
w Krośnie w przededniu zjazdów Centralnego Zw.
robotników przemysłu chemicznego, oraz Centralnego
Związku Górników w Krakowie, podnosi dezyderat
domagający się, by kongresy
powzięły uchwały połączenia się trzech związków
w jeden związek.

Jednocześnie konferencja akceptuje w całości
stanowisko i taktykę Centralnego Związku Górni-
ków, uchwały zarządu głównego, oraz stanowisko
streszczone w artykule tow. posła Stańczyka z ży-
czeniem, by kongres program ten zaakceptował i
realizował”.

Obrady konferencji toczyły się w atmosferze
szczerości i powagi, wszyscy wynieśli też ochotę
do dalszej pracy i wiarę w zwycięstwo socjalizmu.

Nadmienić też w końcu należy, że gospodarze,
towarzysze z Potoka zrobili wszystkim, by godnie
przyjąć towarzyszy delegatów z dalekich miej-
scowości Krośnieńskiego i każdy czuł się tak, jak
u siebie w domu.

Komisarz rządowy w Warszawie?

Krają uporeczywe pogłoski, że obecny zarząd miasta Warszawy będzie rozwiązany z dniem 1 listopada, a władzę obejmie komisarz rządowy. — Jako kandydata na to stanowisko wymieniają wiceministra spraw wewnętrznych p. Korsaka.

Umorzenie śledztwa przeciw hallerczykom

W ostatnich dniach maja 1932 roku aresztowano w Makowie Podhalańskim p. Wincentego Zajdę, działacza stronnictwa ludowego i kilku członków byłego Związku Hallerczyków. Przewieziono ich do więzienia w Wadowicach pod zarzutem zorganizowania niebezpiecznej demonstracji. Po kilkunastu dniach wypuszczono ich na wolność.

Obecnie po upływie zgorą roku, otrzymali oni zawiadomienie, że śledztwo przeciwko nim zostało umorzone.

Przy neuralgii, migrenie

należy niezwłocznie zastosować tabletki Togal, które uśmierzają te bóle. Spróbujcie i przekonajcie się sam! We własnym interesie jednakże żądacie oryginalnych tabletek Togal. Da nabycia we wszystkich aptekach. Nr. Reg. 1364.

Mały feljeton

Parjasi

Przechodzą już wakacje. Powrót dzieci do miasta nastąpi niedługo. Opuszczają one słońce na plażach, w górach i letniskach, które dopiero w ostatnich dniach raczyło zabłysnąć nad naszą ziemią. Według nowych zarządzeń wakacje kończą się wcześniej, niż to było dawniej. Trafnie powiedział jeden z warszawskich feljetonistów, że

Bóg słońce zapala,
a minister je ustawia..

pan minister przeniesie je dla młodzieży szkolnej niedługo na bruki i trotuary i do klas szkolnych. Wśród spiekoty młodzież zacznie naukę, a szczególnie ta, która wedle nowego systemu i to grubo zreformowanego, zacznie wychowanie państwowe.

NIE WSZYSCY BĘDĄ MIEĆ SZCZĘŚCIE,
wybrani pójdą do szkoły, a wielu zdolnych, pełnych zapału do nauki pozostanie w domu —

MŁODZI BEZROBOTNI.

Idzie tu o liczne rzesze dzieci robotników, chłopów, funkcjonariuszów państwowych, którzy nie posiadają tyle pieniędzy na bezpłatną, wedle Konstytucji, naukę w Polsce.

Będą się zato zwiększać kadry uczących się „paniczków” i „panienek” dobrze sytuowanych rodziców — zwykle dzieci ograniczonych, ale przechodzących z klasy do klasy, dzięki stanowisku rodziców w sanacji.

DAWNE CZASY

przedwojenne dawały prawdziwie tylko w dawnej Galicji wykształconych ludzi ze sfer najbiedniejszych, którzy ujęli administrację i inne działy po przewrocie w swoje doświadczone ręce. Z nich obecnie pozostała szczupła garstka — kto nie sanator poszedł na emeryturę.

Przy tych stosunkach w szkolnictwie, gdy wybrani tylko będą mogli studjować, stworzy się czasami specjalna

KASTA LUDZI

już nie zdolnych, ale szczęśliwców, którzy obejmą w przyszłości władzę.

Faktem jest, że wiele rodzin wstrzymuje się od posyłania swoich dzieci do szkół. Bezrobotni, robotnicy, urzędnicy nie mają na ten luksus pieniędzy. Powien sędzia, mający czworo dzieci, posyła tylko dwoje do szkoły, dwoje chce umieścić w terminie i to idzie trudno, bo i w tym fachu brak miejsca.

Tak wygląda

RADOSNA TWÓRCZOŚĆ

dla dzieci, które pragnąc wiedzy niemoga jej otrzymać w wolnej Polsce. Z czasem powstaną dwie kasty ludzi: rządzących i parjasów. (k.)

Skrzydła zwycięskie — skrzydła strzaskane

TRIUMF LOTNIKÓW FRANCUSKICH

Lotnicy francuscy Codos i Rossi dokonali imponującego wyczynu przeleciawszy z Nowego Jorku poprzez Ocean Atlantycki, aż do miejscowości Rayah w Syrii (Azja zach.), co w sumie dało 9.300 km. przeleciałych w bardzo ciężkich warunkach atmosferycznych bez lądowania.

Jest to nowy rekord światowy długości lotu, bijący poprzedni, dokonany przez Anglików o kilkadziesiąt kilometrów.

To też prasa francuska poświęca bohaterom lotnikom entuzjastyczne artykuły.

Lot z Nowego Jorku do Syrii trwający zaledwie 55 godzin (!) dokonany został na monopłanie Blériota, zaopatrzonym w motor o sile 500 HP, 12 rezerwuarów pozwoliło na zabranie 8.000 litrów benzyny, wystarczających do 70-godzinnego lotu.

Mimo to lądowanie już po 55 godzinach lotu było konieczne, gdyż w razie dalszego lotu groziło lotnikom lądowanie na olbrzymiej pustyni i to w nocy.

ESKADRA GEN. BALBO NA AZORACH

Generał Balbo, który wraz z całą załogą hydroplanów włoskich wystartował w miejscowości Shoal Harbour w Ameryce do lotu przez Atlan-

tyk, wylądował szczęśliwie wraz ze swoją eskadrą na wyspach Azorskich. Przelot trwał zaledwie 10 godzin i 10 minut. Owacyjnie witana przez ludność, a szczególnie przez kolonję włoską na Azorach eskadra gen. Balbo szykuje się do dalszego lotu do Europy.

NOWY POLSKI LOT TRANSATLANTYCKI ZAKOŃCZYŁ SIĘ KATASTROFĄ

W dniu 8 bm. dwaj polscy lotnicy Bronisław i Józef Adamowicz na samolocie jednopłatu „Orzeł Biały” wystartowali z lotniska O'Leary Bennet Field do lotu przez Atlantyk do Polski.

Bracia Adamowicze są przemysłowcami, którzy od 8 lat zajmują się lotnictwem.

Lot swój planowali już od kilku miesięcy, oczekując na najpomyślniejsze warunki atmosferyczne.

Niestety po przebyciu 1800 km. od miejscowości Harbour Grace w Nowej Fundlandji samolot przy lądowaniu przewrócił się i silnie uszkodził.

Obaj lotnicy odnieśli rany, jak wynika z ostatnich depeesz, na szczęście nie ciężkie i życiu ich nie zagraża niebezpieczeństwo.

Bracia Adamowicze powrócą okrężem do Nowego Jorku i narazie zmuszeni będą zrezygnować z przelotu nad Atlantykiem.

Zgon prof. Władysława Mazurkiewicza

Onegdaj zmarł w Warszawie profesor uniwersytetu warszawskiego, pierwszy dziekan nowo utworzonego w roku 1926 wydziału farmaceutycznego, dr. Władysław Mazurkiewicz.

Urodzony w roku 1871 w Kamieniu na Polesiu wołyńskim, od najwcześniejszych lat odznaczał się niepospolitą energią i pracowitością, dzieląc czas między naukę i robotę niepodległościową, której oddawał się z zapałem i entuzjazmem. Studjował w Petersburgu, Lwowie, Bernie Szwajcarskim i Zurychu.

Podczas pobytu w Petersburgu w roku 1901 dr.

Mazurkiewicz, biorąc czynny udział w ruchu niepodległościowym wraz ze zmarłym już Demidowiczem-Demideckim, dokonali śmiałego uwolnienia Piłsudskiego ze szpitala więziennego.

Dzięki swym pracom naukowym, które zdobyły mu światowy rozgłos, prof. Mazurkiewicz został powołany w swoim czasie na stanowisko prezesa komisji farmakopei polskiej, a także prezesa Polskiego Towarzystwa popierania nauk farmaceutycznych.

Znakomity uczony cieszył się wielką sympatią zarówno kolegów, jak i młodzieży akademickiej.

Z kraju i ze świata

—o—

REPREZENTANCI 140 UNIWERSYTETÓW W WARSZAWIE. Siódmy międzynarodowy kongres nauk historycznych, który rozpoczyna się — jak wiadomo — w dniu 21 sierpnia w Warszawie zapowiada się imponująco. W obradach kongresu weźmie udział przeszło 1000 osób, z tego około 500 uczonych zagranicznych. Najwybitniejsi przedstawiciele światowej wiedzy historycznej spotkają się na kongresie warszawskim. M. in. zapowiedzieli swe przybycie: słynny bizantynolog francuski Charles Diehl, medjewista Alfred Co-ville, prezes komitetu narodowego historyków francuskich, Anglik Harold V. Temperley, specjalista od historii politycznej nowoczesnej, w swoim czasie ekspert angielski na konferencji pokojowej, b. włoski minister oświaty sen. Fedele, wybitny znawca wczesnego średniowiecza, b. premier rumuński Jorga, badacz dziejów Europy wschodniej, Węgier Lukinich, sędziwy wydawca „Monumenta Germaniae Historica” — Paul Kehrl i wielu innych. Przybędzie również 3 historyków z Indji brytyjskich. Oficjalnie reprezentowanych będzie około 140 uniwersytetów, akademij i innych instytucji naukowych całego świata. Dotychczas zgłoszono 400 referatów, z czego 80 polskich. Referaty polskie drukowane są in extenso. Pierwszy ich tom już gotowy, został obecnie zesłany do wszystkich uczestników kongresu. — Oczywiście na posiedzeniach plenarnych kongresu tylko kilka z tych referatów zostanie wygłoszonych. Właściwa praca koncentrować się będzie na zebraniach sekcyj. Będzie ich 15, a mianowicie: nauk pomocniczych i organizacyj pracy historycznej, archeologii i prehistorji starożytnej, średniowiecznej i Bizancjum, nowożytnej i współczesnej, historii Kościoła i religii, historii prawa i instytucji prawnych, historii gospodarczej, historii prądów umysłowych i filozofji, historii nauk ścisłych i medycyny, historii literatury, historii sztuki, nauczania historii, teorji historii i historii Europy wsch. Do tej liczby dodać jeszcze należy 13 (oznaczonych literami od A do N) t. zw. posiedzeń specjalnych, poświęconych węższemu, a ściślej z sobą związanym kompleksem zagadnień. Będzie więc posiedzenie specjalne poświęcone historii nacjonalizmu, historii wielkich odkryć geograficznych, dziejom bankowości, demografji historycznej itd. Z okazji kongresu zorganizowanych będzie kilka wystaw: geografji historycznej, polskiej książki historycznej, oraz urządzone

przez odnośne delegacje wystawy książek historycznych sowieckich i włoskich.

ZMIANY W TEATRACH WARSZAWSKICH. W teatrach warszawskich zająd poważne zmiany. Dyrekcję teatru „Ateneum” objął Karol Adwentowicz wraz z Leonem Szylletem. Stefan Jaracz organizuje natomiast teatr w podziemiach z Modzelewską i Tuwimem. „Morskie Oko” przekształciło się na „Cyganerję”. Dawni „bandyci”, t. j. Dymsha, Pogorzelska i Tom, zostaną dla odmiany „cyganami”. W teatrach miejskich już wkrótce ustalona będzie lista zespołu. Dyr. Szyfman rozpoczyna w najbliższych dniach pertraktacje o zawarcie umów z aktorami na nowy sezon. Bez zmian pozostanie jedynie „Rex”, który odstąpi kilku aktorów „Cyganerji” i teatr „8'30”.

TRAGICZNA ŚMIERĆ DWÓCH STUDENTÓW W TATRACH. W ubiegły piątek popołudniu zginęli na północno-zachodniej ścianie Kościółka w dolinie Białyzowieckiej studenci Jarosław Stanisławski z Warszawy i Witold Wojnar z Katowic. Obaj wyszli w piątek rano ze schroniska w Roztoce i przy próbie przejścia północno-zachodniej ściany Kościółka odpadli od skały, spadając z wysokości kilkudziesięciu metrów na piargi. Poszukiwania zaginionych studentów rozpoczęły się w poniedziałek rano. W południe dr. Chwaścicki i inż. Grabowski natknęli się na zwłoki, które znajdowały się już w stanie częściowego rozkładu. Sp. Witold Wojnar był znanym w kolach studentekich miłośnikiem Tatr i znakomitym sportowcem.

FABRYKANT SKAZANY NA DWA MIESIĄCE ARESZTU ZA ZŁAMANIE WARUNKÓW UMOWY ZBIOROWEJ. Przed sądem grodzkim w Łodzi odbyła się na wniosek inspektora pracy pierwsza rozprawa karna przeciw właścicielowi fabryki włókienniczej Zybercwejgowi, oskarżonemu o nieprzestrzeganie obowiązującej umowy zbiorowej. Sąd skazał fabrykanta na dwa miesiące bezwzględniego aresztu.

W GŁOSNEJ SPRAWIE O ZABICIE WICEBURMISTRZA M. PRUSZKOWA STANISŁAWA BERENTA dochodzenie, prowadzone przez prokuratora p. Dąbrowskiego, dobiega już końca. Prokurator ponownie był na miejscu zbrodni w Pruszkowie, badał świadków, żonę Berenta oraz osoby z najbliższego jego otoczenia. Obecnie zostało już ustalone, że osadzony w więzieniu urzędnik Kasy chorych Sławomir Turobiński, poszlakowany o udział w napadzie, nie podlegał do zabójstwa, lecz jedynie do pobicia Berenta, z którym miał porachunki na tle osobistym. Ustalenie tej okoliczności stanowi zwrot w całej sprawie i

spowoduje zmianę kwalifikacji czynu. Z pośród świadków, rewelacyjne i mające zasadnicze znaczenie zeznania złożyła żona Berenta. Są również świadkowie, którzy widzieli, że „zaufani“ Turobińskiego: Bodecki, Deresiewicz i Kurzeła okładali początkowo Berenta kijami. Śmiertelny strzał nastąpił dopiero w czasie stoczony z nimi walki, podobno wbrew zgóry ułożonemu przez Turobińskiego „planowi“.

ZMIJA W ŁÓZKU DZIECI. Wstrząsający wypadek zdarzył się w czasie wiejskiej we wsi Wącocha pod Częstochową. Jedną z wieśniaczek nabięła w lesie mchu i przyniósłszy go do domu, wyścieliła nim łóżko dzieciom. W nocy wieśniaczka była kilkakrotnie budzona przez dzieci, które skarżyły się, że je coś gryzie i nie mogą spać. Po pewnym czasie dzieci uspokoiły się, wieśniaczka sądziła, że zasnęły. Gdy rano zbliżyła się do łóżka dzieci, oczom jej przedstawił się straszny widok: jedno z dzieci leżało martwe, drugie konało, trzecie zaś leżało nieprzytomne, owinięte przez zmię. Na krzyk nieszczęśliwej matki nadbiegli sąsiedzi, którzy zmię zabili. Konające dziecko przewieziono do szpitala, gdzie zmarło. Stan trzęcego dziecka jest bardzo ciężki. Jak się okazało, zmija została przyniesiona z lasu przez wieśniaczkę w mchu, którym wymoszczono łóżko dzieci.

„FRAULEIN DOKTOR“ W PRADZE. Sztuka autora lwowskiego Tepy p. t. „Fräulein Doktor“ wystawiona zostanie w nadchodzącym sezonie w teatrze Narodni Divadlo.

KONGRES ARCHITEKTURY WSPÓLCZESNEJ NA OKRĘCIE. Otwarty został międzynarodowy kongres architektury współczesnej. Obrady toczą się na pokładzie statku Patris II w drodze z Marsylii do Aten. W kongresie bierze udział przeszło stu przedstawicieli szesnastu narodów. Polska jest reprezentowana w osobach pp. Brukalskich, pp. Piotrowskich i pp. Syrkus.

ZNIESIENIE DEPORTACJI WE FRANCJI. Jak wiadomo, Francja wyzyskała niepoprawnych zbrodniarzy do swych kolonij karnych w Gwajanie, (Ameryka południowa między ujściami rzeki Orinoko i Amazonki). Obecnie izby ustawodawcze francuskie uchwały nowelę ustawy, której mocą znosi się deportację. Tylko w wyjątkowych wypadkach stosowana ona będzie w przyszłości do młodocianych przestępców w celu usunięcia ich z zbrodniczych ośrodków wielkich miast i umieszczenia w kolonjach. Dotychczasowy sposób deportacji okazał się wysoce szkodliwy tak dla samych przestępców, jak i kolonialnej polityki francuskiej.

STRAJK MLECZNY FARMERÓW. Strajk dostawców mleka w Albany z każdym dniem zatacza szersze kręgi. Gubernator stanu nowojorskiego widział się zmuszony wydać polecenie policji, aby starał się zaprowadzić porządek. 15 tys. strajkujących farmerów zamknęło wszystkie drogi, ażeby nie dopuścić do dostawy mleka. Wobec farmerów, którzy nie przyłączyli się do strajku, jest stosowany terror. W razie dalszego trwania tych czynów, władze są zdecydowane ogłosić stan wyjątkowy i powołać pod broń gwardję narodową.

RENDEZ-VOUS ZŁODZIEI W CHICAGO. Na wystawie światowej w Chicago kradzieże mnożyły się tak bardzo, iż policja wysłała na tereny wystawowe licznych detektywów. Już w pierwszym dniu pracy wywiadowcy odnieśli wielki sukces: udało się im aresztować 302 złodziei kieszonkowych, którzy zjechali się tu ze wszystkich krańców świata. Wśród aresztowanych znajdują się przedstawiciele 14-tu narodowości.

TELEGRAMY

ODPRAWY DLA NIETATOWYCH KOLEJARZY

Warszawa, 9 sierpnia (tel. wł.). Minister komunikacji wydał rozporządzenie w sprawie odpraw dla nietatowych pracowników kolejowych, zwolnionych ze służby. Rozporządzenie postanawia, że pracownik nietatowy, nie mający prawa do zaopatrzenia emerytalnego, otrzymuje na żądanie jednorazową odprawę w wysokości miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok służby, nie więcej jednak, jak wynagrodzenie 3-miesięczne.

FAKTOR MINISTRÓW NA WIDOWNI

Warszawa, 9 sierpnia (tel. wł.). „Wieczór Warszawski“ podaje, że Mojsze Lewin, którego nazwisko wypłynęło w związku z aferami księcia Pszczyńskiego, a także przy wywożeniu pieniędzy zagranicę, przebywa znowu w kraju i ma pośredniczyć w wielkiej transakcji elektryfikacji Małopolski.

Wyrok w procesie o zabójstwo studenta Grodkowskiego

Lwów, 10 sierpnia.

Wczoraj zapadł wyrok w procesie przeciw domniemanym sprawcom zabójstwa studenta Grodkowskiego. Na mocy wyroku Katz skazany został

na 4 lata więzienia, zaś Thune i Schmer zostali uwolnieni dla braku dowodów, ponieważ rozprawa nie wykazała, aby który z nich brał udział w zabójstwie.

Irlandja nie chce faszyzmu

London, 9 sierpnia. Z okazji zabawy, urządzonej staraniem partji faszystowskiej w pewnym lokalu w centrum miasta w Dublinie, doszło wczoraj wieczór do krwawej walki z przeciwnikami politycznymi. Przed lokalem, w którym zabawiali się członkowie irlandzkiego ruchu faszystowskiego „niebieskich koszul“, zebrał się tłum ludności, demonstrując przeciw faszyzmowi. — W pewnej chwili tłum usiłował wtargnąć do lokalu, został jednak przez policję powstrzymany. Doszło do starcia, w toku którego około 20 osób odniosło rany. Nadjeżdżające przed lokal samochody z uczestnikami zabawy były przez demonstrantów zaczepiane, a częściowo obrzucane kamieniami. Podobny los spotkał także auto byłego premiera, przywódcy opozycji Cosgravego, przy czym szofer jego został ugodzony kamieniem w

głowę i ciężko raniony. Cosgrave pośpiesznie schronił się do lokalu i na polecenie policji pozostał w lokalu tanecznym do rana. Demonstracje trwały do późnej nocy.

Dublin, 9 sierpnia. Przywódca faszystów irlandzkich generał O'Duffy oświadczył wczoraj na zebraniu faszystowskim, że jest przekonany, iż do końca bieżącego roku liczba członków partji powiększy się 10-krotnie. Dalej zaznaczył O'Duffy, że członkowie ruchu faszystowskiego mogą być równocześnie członkami innych partji politycznych, jednakże muszą w partjach pracować na korzyść ruchu faszystowskiego. Wskazał on wreszcie, że mimo zakazu zdecydowany jest odbyć w niedzielę zapowiadany zjazd faszystowskiej „gwardji narodowej“.

— 000 —

Przed upadkiem dyktatora Kuby

Nowy Jork, 9 sierpnia. W oczekiwaniu na decydujący krok prezydenta Machado, który ma nastąpić w ciągu dnia dzisiejszego, nastąpiło w Hawanie pewne uspokojenie. Pominąwszy drobniejsze starcia, w toku których dwóch policjantów zostało zabitych, a dwóch rannych, panuje w Hawanie względny spokój. Natomiast w innych miastach Kuby trwają rozruchy w dalszym ciągu i pochłaniają liczne ofiary w ludziach. W Hawanie panuje przekonanie, że Machado dziś jeszcze

opuści Kubę, albo będzie musiał wystąpić przeciw ludności z całą bezwzględnością przy użyciu całej siły zbrojnej państwa, co jednakże niewątpliwie doprowadziłoby do wybuchu rewolucji i zmusiłoby Stany Zjednoczone do interwencji. Ambasador amerykański odwiedził wczoraj prezydenta i doradzał mu, aby zamianował swojego tymczasowego zastępcę, a sam opuścił Kubę, gdyż w razie wybuchu rewolucji Stany Zjednoczone byłyby zmuszone do interwencji zbrojnej.

OSTRE PRZEPISY DYSCIPLINARNE DLA AKADEMIKÓW

Warszawa, 9 sierpnia (tel. wł.). Minister oświaty wydał rozporządzenie datowane z 15 maja br. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnym przeciw słuchaczom szkół akademickich. Rozporządzenie to daje ministrowi oświaty ogromne uprawnienia. Co się tyczy studentów, rozporządzenie zawiera bardzo ostre rygory.

NIEMA ZŁOTA POD WARSZAWĄ

Warszawa, 9 sierpnia (tel. wł.). Wczoraj podaliśmy wiadomość, że w piasku na folwarku Salisowo pod Komorowem miano znaleźć złoto. Przy ekspertyzie okazało się, że rzekome złoto jest mika.

DOLAR

Warszawa, 9 sierpnia (tel. wł.). Dziś w obrotach prywatnych płacono 6'56 zł. Bank Polski płacił 6'50 zł.

London, 9 sierpnia. Po doznanej wczoraj przed zamknięciem giełdy londyńskiej znacznej poprawie uległ dziś kurs dolara znowu pewnej niższe. Notowano go w godzinach południowych 4'50 w stosunku do funta. Funt szterling notowany był w Zurychu 17'11 i pół, w Paryżu 84'52 i pół, w Amsterdamie 8'20.

OBLAWA NA SOCJALISTÓW

Berlin, 9 sierpnia. W związku z ożywioną akcją komunistyczną (?) w Brunświku przeprowadziła policja w całej prowincji wielką obławę, aresztując 250 osób, w tem wiele kobiet. Większość aresztowanych jest członkami partji socjalno-demokratycznej. 70 z nich przedstawiono do przyspieszonego postępowania sądowego, gdzie 60 osób skazanych zostało na kary od jednego miesiąca do 6 i pół lat więzienia, pięciu odstawiono do aresztu śledczego, a pięciu uwolniono od winy i kary.

TAJEMNICA PODARTYCH BANKNOTÓW

Wiedeń, 9 sierpnia. Z przejeżdżającego pociągu pospiesznego Praga—Wiedeń wyrzucono dziś na stacji kolejowej Duernkrut większą ilość podartych banknotów 100-szylingowych. Pozbierane przez służbę kolejową strzępy banknotów zostały zbadane, przyczem stwierdzono, że były to banknoty autentyczne. Podjęte poszukiwania nie doprowadziły do ustalenia osoby, która w ten dziwny sposób pozbyła się poważniejszej sumy. Służba kolejowa twierdzi, że pieniądze wyrzucone zo-

stały z przedziału pierwszej klasy, jednakże osoby nie widziano.

KATASTROFA PODCZAS POWROTU ESKADRY WŁOSKIEJ

London, 9 sierpnia. Eskadra samolotów włoskich generała Balbo, która wczoraj wieczorem przybyła na Azory, wystartowała dziś rano do dalszej drogi w kierunku Lizbony. Podczas startu z Ponta Delgada jeden z aparatów spadł do wody i uległ rozbiciu, przyczem załoga składająca się z 4 osób odniosła rany. Z powodu tego wypadku pozostały 3 samoloty w Ponta Delgada celem udzielenia rannym pomocy.

London, 9 sierpnia. Trzy samoloty eskadry generała Balbo, które zatrzymały się w Ponta Delgada z powodu katastrofy jednego z aparatów, wyruszyły przedpołudniem w dalszą drogę do Lizbony. Aparat uszkodzony zostanie rozmontowany i załadowany na okręt.

London, 9 sierpnia. Wedle doniesień z Ponta Delgada (Azory) ranny podczas katastrofy hydroplanu włoskiego porucznik Squaglia zmarł po przywiezieniu go do szpitala. Stan dalszych 3 lotników włoskich jest ciężki.

Paryż, 9 sierpnia. Pierwsze samoloty eskadry włoskiej przybyły do Lizbony o godz. 15'30 i zaczęły się opuszczać na rzece Tajo. Po nawiązaniu połączenia radiowego między eskadrą włoską a portugalską stacją radiotelegraficzną o godz. 13'40 wystartowała portugalska eskadra składająca się z 14 samolotów naprzeciw eskadrze włoskiej, którą następnie konwojowała do Lizbony.

WOJNA W AZJI

London, 9 sierpnia. Wedle doniesień z Bagdadu, szcypy asyryjskie, które przed paru dniami przekroczyły granicę Iraku i podjęły walkę ze strażą graniczną Iraku, zostały pobite i zmuszone do kapitulacji.

ZNIKANIE PROHIBICJI W AMERYCE

Nowy Jork, 9 sierpnia. Stan Arizona ratyfikował uchwałę w sprawie zniesienia prohibicji. Dotychczas jest już 21 stanów, które wypowiedziały się przeciw prohibicji.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI!
PAMIĘTAJCIE O FUNDUSZU PRASOWYM!

Dziś
CASINO
KINONiewyczerpany (w swym humorze i w swoich pomysłach), świetny,
niezrównany ulubieniec Publiczności**WILLIAM HAINES**w swojej najnowszej tegorocznej komedji która wszędzie święci niebywałe tryumfy
pod tytułem:**NABIERALSKI i Ska**

EMIL VANDERVELDE, prezes Międzynarodówki Socjalistycznej

Zagadnienia międzynarodowego socjalizmu

W Paryżu zjedzie się 21 sierpnia r. b. nadzwyczajna konferencja, lub jeśli kto woli, mały kongres Międzynarodówki Socjalistycznej. Zwołanie tej konferencji zostało postanowione w lecie 1932 r. i jej porządek dzienny ustalony jak następuje:

1) Stanowisko Międzynarodówki na wypadek wybuchu wojny pomimo jej wysiłków — 2) Zagadnienie jedności ruchu robotniczego, którego rozłam po wojnie światowej miał najfatalniejsze skutki — 3) Zagadnienie zdobycia władzy.

Ten porządek dzienny pozostał, ale od tego czasu wypadki w Niemczech przybrały obrót spychający wszystkie inne kwestje na drugi plan. Nadeszła nacjonalistyczno-faszystowska kontrrewolucja, wiedząca olbrzymimi krokami ku potwornemu barbarzyństwu. Nadeszła katastrofa niemieckiej partji socjalistycznej, jej załamanie się fizyczne, które w pierwszym momencie budziło zapytanie czy nie jest ono także — co byłoby gorsze — załamaniem się moralnym.

W tych warunkach jest niewątpliwem, że w Paryżu mówić się będzie przede wszystkim o taktyce partji socjalistycznych wobec hitlerizmu i o najważniejszym zagadnieniu chwili: czy partje socjalistyczne w krajach, w których demokracja nie została zniszczona, mają w swej walce o zdobycie władzy pozostać wierne metodom demokratycznym, czy też przejść do metody gwałtu, chwytania władzy drogą walki zbrojnej na wzór bolszewików w r. 1917. Dyskusja na ostatnim kongresie francuskiej partji socjalistycznej stała się wstępem do tej debaty.

Znalazła ona żywe echo w prasie burżuazyjnej wszystkich krajów. Przed kongresem spodziewano się w kołach konserwatywnych rozłamu i przepowiadano go. Po kongresie musiano się zadowolić twierdzeniem — na podstawie przekręconych słów Renaudela — że pomiędzy większością frakcji poselskiej, a większością partji nastąpił rozłam moralny. Kto jak ja był na kongresie obecny, miał zupełnie inne wrażenie.

Bezwątpienia burza na galerjach, fale namiętności ogarniającej w pewnych momentach zgromadzonych, dramatyczne starcia silnych osobistości przypominały nam, towarzyszącom zagranicznym, że znajdujemy się w kraju Konwentu, tego

klasycznego parlamentu rewolucji, tak namiętnie rozdartego wewnątrz i tak namiętnie jednolitego wobec zewnętrznego wroga. We wszystkich momentach uderzało namiętne przywiązanie przedstawicieli wszystkich kierunków do idei Międzynarodówki, oraz fakt, że rozbieżności poglądów odnosily się tylko do zagadnień taktyki — tych właśnie, któremi zajmie się mająca się zebrać konferencja, — ale nie do spraw zasadniczych. Gdy mowa o prawie najechanego kraju do obrony, o odrzuceniu przestarzałego romantyzmu barykad, o walkę przeciw faszystom i o demokrację — Paweł Faure nie mówi inaczej jak Leon Blum, a Blum nie inaczej jak Aurioł lub Renaudel.

Prawda, że na jednym krańcu są tacy, którzy ze zdumieniem słuchali oświadczenia Pawła Faure, że okres blankizmu i polityki puczów niema już bezpowrotnie. Na przeciwnym krańcu stoi Marquet: zdobycie władzy wyłącznie drogą kartki wyborczej; socjalizm ograniczony do upaństwowienia kilku monopolii gospodarczych; prowadzenie akcji gospodarczej i politycznej w ramach narodowych, w granicach własnego kraju. Do tego przychodzi niepokojący w uszach socjalisty apel do współpracy klas, do przywrócenia ładu i powagi. Jakiego ładu i czyjej powagi?

Leon Blum odniósł się ze zgrozą do tych poglądów. I niewątpliwie — jakkolwiek idzie tu o wypadek odosobniony — ta próba odwrotu na podstawę narodową połączona z myślą o pokoju klasowym jest sprawą poważną dla partji walki klasowej i dyskusja ta niewątpliwie znajdzie swój dalszy ciąg na konferencji międzynarodowej.

Pomiędzy fatalnymi skutkami faszystów, tej patologicznej formy nacjonalizmu, zaraźliwy wpływ wywierany przezeń na poszczególne głowy w szeregach demokracji i socjalizmu jest jednym z najgorszych pomieszanych pojęć. Ślady tego zamętu dały się odczuć na kongresie w Paryżu. I nawet metody faszystów narzucającego ludom dyktaturę mniejszości drogą brutalnego gwałtu znajdują wśród pewnych socjalistów oddźwięk i skłonność do naśladowania — z odwróceniami hasłami.

Ze demokracja wszędzie, gdzie istnieje, musi być bronią, że proletarijat musi wyzyskać

wszystkie możliwości walki legalnej, że demokracja socjalistyczna zaparłaby się samej siebie, wyrzekając się metod demokratycznych — to jest wspólne przekonanie olbrzymiej większości socjalistów, ale to nie oznacza rezygnacji z innych środków walki wobec rządów, które same opierają się na gwałcie. Przeciwnie! Gdzie zaczyna kielkować smoczy posiew faszystów, musi być wyrwany z korzeniem zanim wejdzie!

W przeżywanym obecnie okresie zamętu pełno jest trujących zarodków, przeciw którym trzeba środków energicznych. To będzie główne zadanie naszej międzynarodowej konferencji.

Ze sportu

RKS—GRAFIKA. W najbliższą niedzielę odbędą się na boisku RKSO na Bogdanówce zawody o mistrzostwo klasy B między Robotniczym Klubem Sportowym a klubem drukarzy Grafika. Oba zespoły robotnicze dołożą wszelkich starań, by zawody te były fair. Początek zawodów o godzinie 10 przedpołudniem. Przed zawodami odbędzie się uroczystość nadania odznak PZPN dla graczy i zasłużonych w sporcie.

ZZK—POCISK. W ramach mistrzostwa klasy C odbędą się zawody między robotniczym klubem ZZK a robotniczym klubem sportowym Pocisk. Zawody odbędą się również na boisku RSKO na Bogdanówce o godzinie 8 rano.

RADJO LWOWSKIE

Czwartek 10 sierpnia

7.00—7.55: Audycja poranna z Warszawy. 11.57: Sygnał czasu. 12.05: Koncert popularny z Warszawy. 12.25: Przegląd prasy. 12.33: Komunikat meteorologiczny. — 12.35: Dalszy ciąg koncertu popularnego z Warszawy. 12.55: Dziennik południowy. 14.55: Gramofon. 15.10: „Silva rerum”. 15.15: Gramofon. 15.25: Komunikat gospodarczy. 15.35: Giełda zbożowa i gramofon. 15.45: Kącik harcerski. 15.50: Gramofon. 16.10: Program dla dzieci. 16.30: Gramofon. 17.00: „Historja jednego klapsa”. 17.15: Pieśni słowiańskie z Warszawy. 17.40: Piosenki z Warszawy. 18.00: Gramofon. 18.15: Śladem tradycji Sobieskiego. 18.35: Koncert orkiestry z Warszawy. 19.20: Rozmaitości. 19.40: Feljton z Warszawy. 20.00: Transmisja z Budapesztu: Zjazd harcerski. 20.30: Koncert. 20.50: Dziennik wieczorny. 21.00: Komunikat rolniczy. 21.20: Dziennik wieczorny. 21.40: Recital skrzypcowy z Warszawy. 22.35: Komunikaty. 22.40—23.00: Gramofon.

Piątek 11 sierpnia

7.00: Audycja poranna z Warszawy. 11.57: Hejnał z Torunia. 12.05: Gramofon. 12.25: Przegląd prasy. 12.33: Komunikat meteorologiczny. — 12.35: Gramofon. 12.55: Dziennik południowy. 14.55: Gramofon. 15.10: „Silva rerum”. 15.15: Gramofon. 15.25: Komunikat gospodarczy. 15.35: Giełda zbożowa i gramofon. 15.45: Komunikat Związku strzeleckiego. 15.50: Gramofon. 15.55: Chwilka morska i kolonialna. 16.00: Koncert popularny. 17.00: „Wśród ksiązek”. 17.15: Koncert solistów z Warszawy. 18.15: „Przemysł drzewny”. 18.35: Recital śpiewaczy z Warszawy. 19.05: Gramofon. 19.20: Rozmaitości. 19.40: „Na widokregu”. 20.00: Koncert symfoniczny z Warszawy. — 20.50: Dziennik wieczorny. 21.00: „W zapomnianem słowcu” (zw. „Kaiserwald”) — wygłosił dr. Włodzimierz Lewik. 21.10: Orkiestra. 22.00: Muzyka taneczna. 22.25: Wiadomości sportowe. 22.35: Komunikaty. 22.40—23.00: Gramofon.

EMIL HAECKER

Historja socjalizmu w Galicji

Na takie stanowisko Waryńskiego i jego towarzyszy wpłynęły nietylko względy procesowe. Waryński, siedząc w więzieniu, uczył potrzebę zastanowienia się nad metodą swojej dotychczasowej działalności w Galicji; poprzednio zanadto był pochłonięty gorączkową pracą, aby mieć czas na chłodne rozważania. W niedokończonym liście do siostry swej Heleny, który u niego przy rewizji znaleziono, sam tak naszkicował swe usposobienie: „Od trzech miesięcy mieszkam w Krakowie i cały ten czas jestem zajęty agitacją, wydawnictwami, słowem wszystkimi robotami, jakie wchodzi w zakres działalności rewolucjonisty. Ścigany w Królestwie, jako też i w Austrii, ani na chwilę nie rewolucjonisty. Ścigany w Królestwie, jako też i w Austrii, ani na chwilę nie wydalim się z kraju i ani na chwilę nie przestałem pracować, wprawdzie nie młotem, lecz piścią i głową. Ciągłe prześladowania zmuszają mnie do ustawicznej zmiany nazwiska”. W więzieniu miał czas na spokojne rozmyślenia i doszedł do przekonania, że tajne spiskowanie w państwie konstytucyjnym było błędem, to też postanowił błęd ten naprawić przez publiczne wyparcie się konspiracji w Galicji.

Niestety, błęd nie dał się odrobić: zaszezepiona przezeń nieopatrznie konspiracja zakorzeniła się na gruncie krakowskim i nie wygasła na nim przez szereg lat, podtrzymywana przez prześladowania policyjne, udaremniające każdą próbę działalności legalnej.

Obszerny akt oskarżenia, mozolne wypracowanie prokuratora Brasona, obwiniał oskarżonych o zbrodnię zaburzenia spokoju publicznego i o należenie do tajnego stowarzyszenia. Nie przytaczał

114

on żadnych faktów konkretnych, któreby oskarżenie o zbrodnię zaburzenia spokoju publicznego uzasadniały, natomiast rozwodził się szeroko o okropności dążeń socjalizmu. Na wstępie opowiadał akt oskarżenia o przyjazdach socjalistów z zaboru rosyjskiego do Galicji i wyliczał szczegółowo, jakie broszury i listy znaleziono przy rewizjach u poszczególnych oskarżonych. Następnie kreślił niezmiernie fantastyczny obraz historycznego rozwoju socjalizmu w Europie i jego przerażających dążeń, poczem wyprowadził następujące wnioski:

„Z rezultatów śledztwa wynika: 1) że polskie stowarzyszenie socjalno-rewolucyjne zorganizowane zostało na podstawie programu, którego tekst u Adolfa Inlaendera i Hieronima Wrocisława Truszkowskiego znaleziono; 2) że nietylko w Krakowie, ale także we Lwowie i w Wiedniu koła tego stowarzyszenia istniały; 3) że plan do przeprowadzenia tej organizacji przez Ludwika Waryńskiego nietylko wypracowany, ale także przez niego w życie wprowadzony został; 4) że Hieronim Wrocisław Truszkowski, Józef Biesiadowski, Michał Koturnicki, Witold Piekarski i Stanisław Waryński w przeprowadzeniu tej organizacji przeważną rozwijali czynność; 5) że Stanisław Mendelson jako jeden z członków na czele tego stowarzyszenia stojących do wprowadzenia w życie tej organizacji w miejscowościach wyżej wspomnianych nietylko wydaniami w tym względzie zleceniami, ale także przez dostarczenie środków, jako to pieniędzy, książek i t. p., w wysokim stopniu się przyczynił; 6) że Walery Chaberski i Apolinary Nowicki działalność tę pomienionych osób świadomie popierali; 7) że reszta oskarżonych osób w stowarzyszeniu tem jako członkowie udział brali”. Następuje „prawne uzasadnienie“:

(Ciąg dalszy nastąpi)

KRONIKA

DOLAR WE LWOWIE. Wczoraj Bank Polski płacił 6'55 zł. W obrotach prywatnych płacono z początku 6'57 zł., potem kurs obniżył się do 6'55 zł.

POCIĄG POPULARNY DO GDYNI. Dyrekcja kolei we Lwowie uruchamia w dniach 11 do 16 bm. pociąg popularny do Gdyni. Odjazd ze Lwowa w piątek 11 bm. o godzinie 20'15. Przyjazd do Gdyni 12 bm. o godzinie 18'19. Odjazd z Gdyni 16 bm. o godzinie 0'25, przyjazd do Lwowa 16 bm. o godzinie 22'31. Cena biletu w obie strony w klasie III 27 zł. 40 groszy, w klasie II 40 zł. 40 groszy.

Zawiadowcy stacji: Stanisławów, Stryj, Drohobycz, Borysław, Sambor, Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Rawa Ruska, Żółkiew, Brody, Tarnopol, Złoczów, Brzeżany, przyjmują do czwartku 10 bm. do godziny 18'00 zgłoszenia, reflektujących na udział w wycieczce, którym przysługiwać będzie również zniżka przejazdu 70-procentowa do Lwowa i zpowrotem. We Lwowie bilety sprzedają: refer. turyst. dyrekcji kolei (ul. Zygmuntońska 1, II piętro, drzwi 218); „Orbis” (plac Marjacki 8); „Wagons Lits Cook” (plac Halicki 15) do piątku 11 bm. godzina 10'00.

TAJEMNICZE SAMOBOJSTWO KAPITANA. Wczoraj około godziny 16'20 na placu Bernardyńskim wystrzelał z rewolweru odebrał sobie życie jakiś kapitan. Świadcami samobójstwa była licznie zebrana publiczność, która różnie komentowała to zajście. Dochodzenie prowadzi żandarmeria wojskowa.

AUTO CIĘŻAROWE I ROWER. Harasym Burbani, rozwoziciel piwa, zajęty w firmie „Zdrój Żywiecki” zamieszkały na Batorówce, jadąc wozem ul. Piekarską, najechał na przejeżdżającego rowerem szeregowca 19 p. p. Marjana Rotenbuscha, który padając na bruk doznał silnego połknięcia na całym ciele. Zawezwane pogotowie odwiezło Rotenbuscha do szpitala wojskowego.

NAGLE ZASŁABL. Nadel Meszulin (lat 20) z Kołomyj, przechodząc placem Misjonarskim, nagle zasłabł. Zawezwane pogotowie przewiozło go do szpitala powszechnego. — Marja Ostrowska (Szpitalna 20), będąc chwilowo w hotelu „Kresowym” na ul. Żółkiewskiego 97, dostała nagłego krwotoku. Zawezwane pogotowie odwiezło ją do szpitala.

BEZ MATKI. Aniela Szmiganowska (św. Zofii 5) znalazła w bramie realności, gdzie mieszka dziecko płci żeńskiej, liczące około trzy tygodnie. Dzieckiem zaopiekował się urząd dzielnicowy.

KRYMINALNE TO I OWO. Wicia Cyrel Steinowa (Rzeźnicza 9) opuszczając swe mieszkanie o godzinie 14, ani spodziewała się, że gdy wróci o godzinie 17, nie zastanie swego futra i srebrnego nakrycia, wartości 1200 złotych. — Aresztowano za kradzież ośm osób, przyczem ósemka ta reprezentowana jest przeważnie przez złodziei mieszkaniowych i potokarzy, tj. tych, którzy kradną z wozów. W liczbie tej znajduje się cyganka Aniela Chriczko, która wyrzuciła Helenie Kaszubowej ze Skniłowa, że czeka ją strata. Wróżba się sprawdziła, Kaszubowa straciła zegarek, ale cyganka powędrowała do aresztów. — Godniejszą uwagi był wypadek, a raczej kradzież, popełniona przez p. Hersza Kiszka. Kiszka „leciał” na noże i... dwie wagi, wartości 60 złotych, własność Arona Oberlendera (Teodora 2). — Poza detalicznymi aresztowa-

KOMUNIKATY

KOMITET WYKONAWCZY ORGANIZACJI MŁODZ. TUR odbędzie posiedzenie dziś we czwartek o godzinie 7:30 wieczorem (ul. Rutowskiego).

REPERTUAR KIN LWOWSKICH

ADRIA: „Piraci pustyni”.
APOLLO: „Więzień z Kajenny”.
CASINO: „Nabierański i Ska” (William Haines).
CHIMERA: „Salto mortale”.
GRAZYNA: „Gehenna kobiety” i rewja „Śmieć się brać, śmieć”.
KOPERNIK: „Śmiech w piekle” i komedja.
MARYSIENKA: „Śmiech w piekle” i komedja.
MUZA: „Tajny detektyw”.
PALACE: „Ścigana przez los”.
PAN: „Człowiek-malpa”.
PASAŻ: „Tajemnica miłosnych przygód księżniczki dworu Habsburgów”.
PROMIEN: „Król Paryża” oraz „Wesoły wdowiec”.
RAJ: „Przygody sobowtóra”.
STYLOWY: Nieczynny do 1 września.
ŚWIT: „Czar jej oczu”.
UCIECHA: „Wielkomiejskie ulice” i rewja.

UNIEWAZNIAM skradzione dnia 7, 8, 1933 r. dokumenty i wszelkie zapiski oraz bilety bezpłatne kolejowe na rok 1933/34 Nr. 94527 i 243024 na nazwisko Stanisława Baniaka, Lwów, Bogdanówka 69.

Bojkotujemy piwo lwowskie! Robotnicy! Chłopi! Obywatele!

Kto bojkotuje piwo lwowskie, ten przyczynia się do zawarcia umowy zbiorowej dla robotników, pracujących w browarze lwowskim.

Wszystkie Robotnicze Związki Zawodowe ogłosiły bojkot piwa lwowskiego!

waniami drobniejszych przestępców, na froncie, kryminalnym... bez zmian.

LOTWA TEPI HITLEROWSKĄ ZARAŻĘ. Lotewska policja polityczna dokonała w tych dniach rewizji w lokalach centrali lotewskiej organizacji hitlerowskiej, noszącej tu nazwę „Perkonkrust”. — Rewizje przeprowadzono nie spodziewanie i stały się one tematem rozmów w kręgach lotewskiego społeczeństwa, które oddawna zwracały uwagę na działalność prawicowych grup nacjonalistycznych. Koła rządowe dopatrzywały się w działalności „Perkonkrustu” naruszenia porządku publicznego, ponieważ organizacja ta wywoływała tarcia narodowościowe. W tych dniach w ministerstwie spraw wewnętrznych od-

była się konferencja pod przewodnictwem ministra Miiberga, na której zajmowano się zarządzeniami, mającymi być wydanymi przeciwko działaczom „Perkonkrustu”. W wyniku tych obrad przeprowadzono nowe rewizje i dokonano licznych aresztowań.

Spółdzielnia Introligatorów

z ogr. odpow.

we Lwowie, ul. Bourlarda L. 2.

Telefon 57-25.

Precz z gotową — lichę tandetą!!

WYTWORNIA UBIORÓW MĘSKICH

J. M. KAROLIŃSKI, Lwów, ul. Rutowskiego 7 (naprzeciw Katedry)

poieca przepisowe mundurki studenckie

z trwałych materiałów, wykonane do miary, starannie i na dobrych dodatkach we własnej pracowni wedle wzoru rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 27 III, 1933, Nr. 1, Pr. 341/33, po najniższych cenach

OD DZIŚ

Jeśli chcesz spędzić młodość porą latnią
obejrzyj przepiękny film w 16. aktach

PALACE

ŚCIGANA PRZEZ LOS

ROZKŁAD JAZDY KOLEJOWEJ

WAŻNY OD 15 MAJA 1933

ODJAZD ZE LWOWA:	DO — Z	PRZYJAZD DO LWOWA:
6:55, 8:05X, 14:50, 18:15, 22:55	Borysławia p. Stryj	10:12, 15:48, 21:00X, 22:43
0:35, 9:30X, 17:10, 21:30	Brodów	6:00, 9:35, 13:35, 20:55X
8:00, 19:15	Janowa i Jaworowa	7:05, 16:41
12:25, 16:15, 22:55, 28:58	Katowice	0:25, 8:20, 14:30, 17:00
7:55, 18:15	Kowla przez Sapieżankę	10:25, 23:05
5:00, 6:45, 8:35, 12:25, 14:20A, 28:15, 16:35±, 22:55, 28:58	Krakowa przez Przemyśl-Rzeszów	0:25, 6:00Δ, 6:20, 8:20, 10:00±, 14:30, 16:30, 17:00, 22:10
0:35, 8:05, 9:30, 14:05, 16:42, 17:10, 21:30	Krasnego	6:00, 7:25, 9:55, 11:25, 13:35, 16:05, 20:55
6:45—, 8:55—, 23:58—	Krynicy p. Tarnów	0:25—, 6:20—, 22:10—
8:00§, 8:44§, 23:55§	Krynicy p. Sambor	6:23§, 18:50§, 20:25§
6:55, 14:50v, 18:15	Lawocznego	10:12, 21:00§, 22:43
21:30	Łodzi p. Przeworsk	7:20
14:50	Łucka i Kwiere	7:52, 21:20
8:00§, 8:45, 14:05, 23:55	Nowego Zagorza	6:53, 18:50, 20:25§
8:50, 17:25,	Podhajec i Brzeżan	8:15, 20:40
0:35, 9:30	Podwoleczysk	11:25, 16:05 do Tarnopola p. osobowy
16:15	Poznań i Gdyni	14:30
7:35, 16:20, 21:50	Rawy Ruskiej	7:20, 10:55, 20:20
0:35, 17:10	Równego p. Krasne	6:00, 13:35
8:00§, 14:05	Sianek	9:48, 18:50, 20:25§
0:58, 7:05, 7:35, 10:46, 14:40, 17:15, 17:30vv, 23:50	Stanisławowa	5:45vv, 6:30, 7:25, 10:08, 12:10, 14:30, 16:05, 21:20, 28:20
8:40, 14:50	Stojanowa	7:52, 21:20
0:55, 7:05, 10:46, 14:40, 17:15, 23:50	Śniatyna	6:30, 7:25, 10:08, 12:10, 16:05, 21:20, 28:20
0:35, 8:05, 9:30, 17:10	Tarnopola p. Krasne	7:25, 11:25, 16:05, 20:55
8:05X, 14:50X, 22:55X	Truskawca p. Stryj	10:12X, 15:48X, 21:00X
14:50, 23:50	Warszawy p. Przeworsk	6:43, 23:40
7:35, 21:50	Warszawy przez Rawę Ruska	7:20, 20:20
7:35, 14:10, 16:20, 21:50	Żółkwi	6:05, 7:20, 10:55, 16:55, 20:20
16:15	Zakopanego	14:30

Godziny drukem tłustym oznaczają podziemi pociągów. Δ Kursuje tylko do Przemyśla względnie z Przemyśla. X Kursuje tylko do Przeworska względnie z Przeworska. X Kursuje tylko do 30. IX. § Kursuje tylko od 1. VI. do 10. IX. — Kursuje tylko od 1. VI. do 3. IX. i od 20. XII. do 28. II. 1934. v Kursuje tylko od 31. V. do 2. IX. vv Kursuje tylko do Chodorowa względnie z Chodorowa. □ Kursuje tylko w dniu robocze.

POCIĄGI PODMIEJSKIE:

ODJAZD ZE LWOWA:	DO — Z	PRZYJAZD DO LWOWA:
6:30, 8:16A, 10:10m, 14:10, 15:25m, 16:57v, 17:55m	Brzuchowice	8:05, 7:32, 8:53mA, 11:40m, 16:15x, 16:55, 17:42v, 18:42m
5:15§, 13:20—	Gródka Jagiellońska	7:10§, 15:05+
10:13+	Lubienia Wielkiego	13:50+
5:15Δ, 13:20±, 19:05++	Maszany	7:10Δ, 15:05±, 20:05++
5:15§, 10:30, 13:20±, 15:25±, 18:15, 19:05++	Zimnej Wody	7:10§, 11:05, 15:05+, 16:00±, 18:50, 20:05++

Δ Kursuje do 15. IX. z Kursuje do 15. IX. codziennie, pozatem w dniu robocze. v Kursuje od 21. V. do 27. VIII. w dniu świąteczne. § Kursuje w dniu robocze. + Kursuje od 15. VI. do 31. VIII. codziennie, pozatem w dniu robocze. ++ Kursuje od 1. VI. do 3. IX. +++ Kursuje od 15. VI. do 27. VIII. tylko w dniu świąteczne. m p motorowy.